

การประชุมคณะทำงาน ๕ ว่าด้วยกฎหมายล้มละลาย (Working Group V : Insolvency Law) ครั้งที่ ๓๙
โดยสำนักงานสหประชาชาติว่าด้วยคณะกรรมการกฎหมายการค้าระหว่างประเทศแห่งสหประชาชาติ
(United Nations Commission on International Trade Law UNCITRAL) ณ สำนักงาน
สหประชาชาติ กรุงเวียนนา ประเทศออสเตรีย ระหว่างวันที่ ๖ - ๑๐ ธันวาคม ๒๕๕๓

ตามที่กระทรวงยุติธรรมได้มอบหมายให้ นายวิศิษฐ์ วิศิษฐ์สรอรรถ อธิบดีกรมบังคับคดี และนางสาวทัศนพร พูลเจริญ นิติกรชำนาญการ สำนักงานวางทรัพย์กลาง กรมบังคับคดี เป็นผู้แทนเข้าร่วมประชุมของคณะทำงาน คณะที่ ๕ ว่าด้วยกฎหมายล้มละลาย ครั้งที่ ๓๙ นี้ โดยที่ประชุมได้มีมติมอบหมายให้ นายวิศิษฐ์ วิศิษฐ์สรอรรถ ผู้แทนจากประเทศไทยเป็นประธานการประชุม ทั้งนี้มีผู้แทนเข้าร่วมประชุม ๔๖ ประเทศ และองค์กรระหว่างประเทศ ๒๐ องค์กร

- การประชุมครั้งนี้แบ่งหัวข้อการประชุม ออกเป็น ๓ หัวข้อ ดังนี้

๑. การตีความและการใช้แนวคิดที่ได้รับการคัดเลือกเกี่ยวกับกฎหมายต้นแบบของ UNCITRAL ว่าด้วยการล้มละลายข้ามชาติในส่วนที่เกี่ยวข้องกับศูนย์กลางของผลประโยชน์หลักของลูกหนี้

ศูนย์กลางของผลประโยชน์หลักของลูกหนี้ (Centre of main interests หรือ COMI) หมายถึง สถานที่อันเป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจ หรือเป็นหัวใจในการบริหารจัดการธุรกิจการค้าของลูกหนี้ โดยหลักเกณฑ์ของกฎหมายล้มละลายระหว่างประเทศมีแนวคิดให้มีการรวมศูนย์กระบวนการพิจารณาคดีล้มละลายข้ามชาติ โดยการนำศูนย์กลางของผลประโยชน์หลักของลูกหนี้มาใช้เป็นเกณฑ์ในการพิจารณาเขตอำนาจระหว่างประเทศของศาลผู้ดำเนินกระบวนการพิจารณาหลักเพื่อทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางการบริหารจัดการคดีล้มละลายข้ามชาติ ดังนั้นการเข้าใจเกี่ยวกับ COMI ให้ถูกต้องสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับการล้มละลายนั้นมีความสำคัญ เนื่องจากในอนาคตประเทศต่างๆ รวมทั้งประเทศไทยอาจยอมรับหลักการของกฎหมายต้นแบบ (Model Law) ซึ่งย้อมส่งผลกระทบต่อกฎหมายภายใน โดยหนึ่งในนั้นคือต้องยอมรับการดำเนินคดีล้มละลายข้ามชาติ ซึ่ง COMI เป็นหลักเกณฑ์หลักของการดำเนินคดีล้มละลายข้ามชาติ

๒. ความรับผิดชอบและความรับผิดชอบของผู้บริหารของบริษัทลูกหนี้ในคดีล้มละลายและก่อนการล้มละลาย

ในกระบวนการล้มละลายนั้น กรรมการบริษัทต้องรับผิดชอบต่อบริษัท ส่วนบริษัทต้องรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้น กรรมการบริษัทจะต้องรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้นต่อเมื่อการล้มละลายเกิดขึ้นเพราะกรรมการบริษัท โดยการระบุว่าบุคคลใดบ้างที่อาจถูกตระหนักว่าเป็นผู้บริหารของบริษัทเพื่อประโยชน์ในการตัดสินว่าบุคคลใดควรมีหน้าที่อย่างไรนั้น การพิจารณาในประเด็นนี้ส่วนใหญ่จะขึ้นอยู่กับข้อเท็จจริงในแต่ละคดี ซึ่งควรใช้หลักวิญญูชนามากกว่า นอกจากนี้ประเด็นที่พิจารณาในการประชุม ได้แก่ การละเมิดหน้าที่ของผู้บริหารของบริษัทลูกหนี้และลักษณะของความรับผิดชอบของการละเมิดดังกล่าว โดยเน้นความรับผิดชอบในทางแพ่ง ไม่ใช่

ความรับผิดในทางอาญา, การเฉพาะเจาะจงลักษณะของหน้าที่หรือชนิดของการประพฤตินิชอบที่อาจจะมี ความผิดเช่น การทำการค้าโดยมิชอบ (wrongful trading) การละเมิดการปฏิบัติหน้าที่ (breach of duty) การประพฤตินิชอบที่เกี่ยวกับเงินหรือทรัพย์สินของบริษัท, การระบุค่าชดเชยสำหรับการประพฤตินิชอบหรือการ ละเมิดการปฏิบัติหน้าที่ เป็นต้น

๓. เครื่องมือทางการศาลที่เกี่ยวกับกฎหมายต้นแบบของ UNCITRAL ว่าด้วยการ ล้มละลายข้ามชาติ

เครื่องมือทางการศาลที่เกี่ยวกับกฎหมายต้นแบบของ UNCITRAL ว่าด้วยการล้มละลาย ข้ามชาตินั้น จัดทำขึ้นเพื่อเป็นการช่วยเหลือศาลและผู้ประกอบวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับการล้มละลายในการ ดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีล้มละลายข้ามชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับการตีความ ข้อมูลเหล่านี้สามารถ นำมาใช้ประกอบการตีความให้เป็นไปตามหลักการและเหตุผลของกฎหมายต้นแบบมากยิ่งขึ้น